

Enguerran Carrier, Patrick Le Tréhondat och Christian Mahieux

”Jag ville att ukrainska aktivister involverade i kriget skulle få möjlighet att svara på de frågor och den kritik som ofta hörs på vänsterhåll i Europa”

Ur *Europe-solidaire*, 9 augusti 2022

Detta handlar om en dokumentärfilm som bygger på vittnesmål från vänsteraktivister som deltar i den väpnade kampen mot den ryska invasionen i Ukraina. Den som intervjuas är den som gjort filmen. Intervjun ger en hel del inblickar i den ukrainska vänsterns roll, kampens karaktär m m. Och delar av den europeiska vänstern får en del kängor för sin attityd till befrielsekampen mot den ryska aggressionen.¹

Enguerran Carrier har gjort filmen [L'arme à gauche](#), 23 minuter med vittnesmål från aktivister i Ukraina och Belarus, där de förklarar sitt engagemang i det ukrainska motståndet. Mycket intressant. Han är också författare till [Kurdistan: once upon a time the revolution](#). Här följer en intervju gjord av *Editorial Solidarity Brigades*.

* * *

För att göra den här filmen åkte du till Ukraina. Kan du berätta lite om den resan och din vistelse där, och även berätta lite om din egen bakgrund, vad som fick dig att åka dit?

I gott och väl femton år har jag haft mer eller mindre nära kontakter med Ukraina. Känslomässiga, vänskapsband och politiska kontakter som fick mig att lära mig ukrainska. Majdan-rörelsen hade också visat hur missförstått Ukraina var i Frankrike: medier och aktivister hade ofta en förenklad och karikatyrmässig förståelse av händelserna (medborgarrevolt versus fascistisk statskupp) på grund av att de inte hade den minsta kunskap orml landet. Jag stred också i YPG (Folkets skyddsenheter) mellan 2015 och 2018. När Ryssland invaderade Ukraina var det omöjligt att stå som passiv observatör. Jag letade efter möjligheter att agera på ett positivt sätt, ville inte själv strida direkt, och fick lite av en slump möjlighet att fara dit som frilansande journalist.

Kan du säga lite om de personer du intervjuat i denna video?

Först träffade jag medlemmar av den anarkistiska organisationen ”Svarta fanan” från Lviv. De hette Dmytro och Anton, som valt att ansluta sig till hemvärdet när en rysk attack på deras hemstad tycktes omedelbart förestående. I sin enhet träffade de Taras Bilous², en av ledarna för ”Sociala Rörelsen” (*Соціальний Рух, Sotsialnyi Ruch*), som ni känner till³. Andra anarkister valde att bilda en specifik enhet i hemvärdet. I den ingår främst aktivister från Ryssland, Belarus och många andra länder. Låt mig påpeka i förbigående att den enheten inte

¹ Delar av denna kritik träffar också svenska Socialistisk Politik, se artikeln [Svenska vänstern och kriget i Ukraina](#).

² Ett flertal artiklar av Taras Bilous finns på marxistarkivet: [Ett brev från Kiev till vänstern i väst](#) (februari 2022), [Vänstern i väst måste tänka om](#) (mars 2022), [Självbestämmande och kriget i Ukraina](#) (maj 2022), [Kriget i Ukraina, internationell säkerhet och vänstern](#) (maj 2022) och [Varför jag gör motstånd mot den ryska invasionen](#) (juli 2022). För exempel på andra ukrainska socialister som tagit till orda när det gäller kriget, se lästipsen efter artikeln.

³ Se [Sotsialnyi Ruch \(ukrainska Sociala rörelsen\) om sig självt](#)

gör anspråk på att vara anarkistisk, i motsats till vad som uppgetts på nätet, även om anarkisterna utgör det största inslaget (cirka 2/3). Det var där jag mötte den belarusiske aktivisten vars namn och utseende redan avslöjats i tidningarna i hans hemland.

Jag ansåg det vara viktigt att ge uppmärksamhet åt en representant för arbetarklassen i Ukraina. Därför träffade jag Yuri Samojlov, en erfaren aktivist som inger respekt, och medlem av "Sociala rörelsen". Han är f d gruvarbetare och arbetat inom fria fackföreningar sedan 1990-talet och det ledde till att en beryktad oligark satte ett pris på hans huvud. Jag hoppas att han en dag ska fatta pennan och skriva sina memoarer!

Till sist skulle jag vilja betona att avsaknaden av kvinnor i filmen inte på något vis är avsiktligt. Men under mitt besök stötte jag inte på några kvinnliga aktivister villiga att tala öppet inför kameran. Det är synd, men betecknande: det finns en könsmässig uppdelning av arbetet också under kriget och den ukrainska armén är inte YPG-YPJ.

De du intervjuat har starkt vänsterorienterade, varför valde du att göra det?

För det första för att de aldrig syns i medierna, som i vanlig ordning föredrar det emotionella och spektakulära till förfång för det politiska och analyserande. Det är begripligt att de vanliga medierna inte har något intresse av denna begränsade skara aktivister, att ämnet inte säljer. Men en del medier på vänsterkanten, som ofta försöker framställa det som att Ukraina är medskyldigt till kriget, försöker också dölja deras existens. Till exempel har *L'Humanité* [kommunistpartiets dagstidning i Frankrike] talat med Taras Bilous. Men det han hade att säga passade inte in med tidningens linje och intervjun med honom publicerades helt enkelt inte.

Sen började bilder cirkulera om en mystisk anarkistisk enhet. Jag vet av egen erfarenhet att bilder som sprids på sociala medier under krig ofta är vilseledande. Hur många fiktiva enheter har det inte talats om i Rojava! Därför ville jag veta vad sanningen var bakom denna enhet, vilken roll revolutionärer av alla sorter spelade i detta krig.

Till sist ville jag att ukrainska aktivister engagerade i kriget skulle få möjlighet att svara på de frågor och den kritik som ofta hörs från vänstern i Europa.

Många av dem hänvisar till den anarkistiska, frihetliga rörelsen, andra skulle vi väl här beteckna som "revolutionära kommunister", en del har facklig bakgrund. Vad har de att säga om det verkliga internationella stödet till dess olika strömningar?

Anarkisterna är i allmänhet nöjda med det stöd de får. Det måste framhållas att bilder på den "anarkistiska enheten" har fått stor spridning och väckt sympati bland många anarkister. Särskilt som en del av dem skickligt utnyttjat legenden kring Nestor Machno. En del anarkister jämför "ukrainska nynazister" med "rysk fascism", men den tendensen ser ut att vara i minoritet, eller uppfattas i varje fall så i Ukraina.

De "revolutionära kommunisterna" (som inte betecknar sig själva som det med tanke på de känslor ordet "kommunist" väcker i Ukraina) är de som är mest kritiska mot sina systerorganisationer. De klagar över att många socialistiska, trotskistiska och andra organisationer tagit till sig de ryska argumenten i en något urvattnad version. Speciellt upprörd är man över brittiska SWP, som cyniskt gått emot vapenleveranser till Ukraina för att kriget ska ta slut så fort som möjligt (till Rysslands fördel). Det bör noteras att den hållning många revolutionära socialister utomlands intagit ofta uppfattas som rakt igenom anti-ukrainsk, vilket inte är fallet. Därför ser jag det som så betydelsefullt att upprätthålla eller etablera kontakter med organisationer på plats och, framför allt, medverka i konkreta solidaritetsaktioner.

Yuri Samojlov sade att han var nöjd med stödet från de europeiska fackföreningar han har kontakt med (bl a CGT [i Frankrike] och Solidaires). Däremot är han missnöjd med att de

ryska fackföreningarna, med undantag för ett lärarfack, enhälligt ställt sig bakom den ryska invasionen eller, i varje fall, intagit en gillande tystnad. Det säger mycket om hur kontrollerad den fackliga apparaten i Ryssland är.

Du har skrivit en bok, [Kurdistan: Once Upon a Revolution](#), som kommer att utges inom kort. Vilka likheter och skillnader ser du mellan kampen på de bägge ställena?

I båda fall kan man säga att det handlar om defensiva och ”folkliga” krig, i den bemärkelsen att det finns utbrett stöd för de mål som uppställts. Motståndet mot den ryska invasionen är nästan enhälligt, även bland sådana som i går etiketterades som ”pro-ryska”. Att vilja ha strategisk, kulturell och ”civilisatoriskt” närmande till Ryssland och att bli annekterad med våld, se städer jämnas med marken och civila bli summariskt avrättade är två helt olika saker. Den helomvändning som gjorts av aktivister inom *Borotba*, som igår var frivilliga i Donbas, är betecknade för det.

Men här upphör jämförelsen. Det krig som ASL (Fria syriska armén), Daesh (IS), den syriska regimen och Turkiet påtvingat Rojava var följden av en folklig revolution och ett väpnat uppror. Det handlade om att försvara revolutionära landvinningar mot olika ”inhemska” aktörer (med undantag för Turkiet), mot den egna regeringen. I Ukraina har vi att göra med en konflikt mellan två stater styrd av geostrategiska intressen hos ett ”ryskt imperium” i vardande. Det finns en angripare och en angripen, en monolitisk stat mot en pluralistisk stat, men kriget utlöstes inte av någon samhällelig revolution i Ukraina. Ryssland vill erövra territorium, inte kväva en revolution som kunde hota dess egen existens. Det är värt att ha klart för sig att det oligarkiska, korrupta och maffialiknande systemet i Ukraina tyvärr knappast berördes av Majdan-rörelsen 2013-2014.

Representanter för gruvarbetarfacket säger att efter kriget, när folket insett sin förmåga att agera, kommer det att bli ”en stor proteströrelse mot den etablerade ordningen”. Vad tror du om det utifrån de olika kontakter du haft i Ukraina?

Det är svårt att säga. Det finns en klar frustration med att kraven från 2014 aldrig uppfylls. Den politiska klassen är lika korrupt som förut, maffiaorganisationerna opererar fortfarande öppet och den ekonomiska boom liberalerna utlovat låter ännu vänta på sig. Det fanns mycket missnöje före den 24 februari, men den ryska invasionen har gjort att törsten efter sociala förändringar hamnat i bakgrunden. Det finns fortfarande kritik mot Volodymyr Zelenskyj, den politiska ledningen och klanerna av oligarker, men det sker på ett mer diskret sätt eftersom ingen vill förse fienden med argument i vad som uppfattas som ett krig där Ukrainas själva existens står på spel.

Ukrainska regeringar har ju också sedan 2014 använt kriget för att avleda uppmärksamheten från potentiellt destabiliserande sociala element (framför allt yttersta högern). Men viljan till social förändring finns där, klyftan mellan landets rikedom och levnadsstandarden är påfallande och spekulation, som leder till allvarliga problem med försörjningen, blir alltmer outhärdlig. ”Vi ska vinna kriget och sen ska vi göra upp med det” är en fras jag hörde ofta.

Ja, därför anser jag att radikala förändringar blir oundvikliga. Frågan är om de kommer att komma uppifrån eller nerifrån. Volodymyr Zelenskyj skulle kunna använda sin auktoritet till att rensa administration och ekonomi på de mest korrupta elementen. Men det är också tänkbart att ukrainarna kommer att gå ut på gatan igen, som man gjorde 2013-2014, och nu med vapen i händerna, stridserfarenheter och ett raseri lika stort som antalet dödade. Men i så fall tror jag att de sociala kraven, som 2014, kommer att motiveras med en nationell och liberal retorik (”släppa marknaden fri” och bli av med parasitära och opatriotiska oligarker). Men inget går förstås att säga ännu och det är ganska meningslöst att för närvarande ge sig hän åt uttalanden om en mer än oviss framtid.

Original: [“I wanted Ukrainian activists involved in the war to have the opportunity to respond to the questions and criticisms that are often made by the left in Europe.”](#)

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips:

Sotsialnyi Ruch:

[Stoppa Putins aggression omedelbart!](#) (Appell från 24 februari 2022)

[Mot den ryska imperialismen](#) (Uttalande från Ryska socialistiska rörelsen och ukrainska Sotsialny Ruch, april 2022)

Vitalij Dudin:

[En framtida demilitarisering är beroende av att den ryska krigsapparaten stoppas nu](#) (april 2022)

Volodymyr Isjtjenko:

”Ukrainsk sociolog förklarar varför allt du fått höra om Ukraina sannolikt är fel”, intervju i [Om Ukrainakrisen – februari 2022](#).

[Rysslands krig mot Ukraina har redan förändrat världen](#) (19 mars 2022)

Artikeln ”Mot avgrunden” i [New Left Review om kriget i Ukraina](#)

[Rysslands krig mot Ukraina: Imperialistisk ideologi eller klassintressen?](#) (tillsammans med ryssen Ilja Matvejev).

Oleksandr Kyselov:

[Intervju med Oleksandr från Sotsialnyi Ruch](#)

Artikeln: ”Ukrainska vänstern: ’Det går inte att vara pacifist när en stridsvagn kör över en’” i artikelsamlingen [Vänsterpress om Ukraina-kriget 17 mars 2022](#)

Internationellt:

Intervjun med Olivier Besancenot i [Inför franska parlamentsvalen i juni 2022](#) (11 maj)

Tom Harris: [Rapport från Internationell solidaritetskonferens med Ukraina](#) (14 maj 2022)